

Jaarstukken 2024

5.5 Incidentele baten en lasten

In de Gemeentewet is opgenomen dat onze begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. In artikel 189 (tweede lid) is opgenomen: “De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.”

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig¹ en realistisch zijn.

²Structureel begrotingssaldo

Omschrijving	Begroting na wijziging 2024	Werkelijk 2024
Saldo baten en lasten	-1.198	2.397
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.462	72
Begrotingssaldo (a)	264	2.469
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo) (b)	3.735	1.662
Structureel begrotingssaldo (=a-b)	3.999	4.131

In de notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV is opgenomen dat in de basis alle reservemutaties als incidenteel worden beschouwd met uitzondering van onttrekkingen uit de bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten.

Overzicht incidentele baten en lasten

Exploitatie	B2024	R2024	Saldo
Lasten			
Samenleving			
COA OHBA middelen	200	-	200
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	511	193	318
Gemeentelijke monumenten	925	-	925
Verstrekingen leefgeld Oekraïne	135	138	-3
Noodopvang Asielzoekers locatie 't Buurtneest (incl leefgeld)	1.607	1.156	451
Opvang statushouders Hotel en Accommodatieregeling (HAR)	47	27	20
Locatieonderzoek tijdelijke opvang asielzoekers	25	-	25
Uitvoeren impactanalyse vergrijzing	40	1	39
Inzet lokale coördinatie Integraal Zorg Akkoord	60	117	-57
Blijvend Veilig	100	141	-41
Versterkingsgelden aanpak radicalisering	75	90	-15
Budgetoverheveling uitvoeringskosten energietoeslag	44	44	-
Budgetoverheveling uitkeringen energietoeslag en energie noodfonds	254	150	104
Budgetoverheveling energiecompensatie maatschappelijke organisaties	20	-	20
Budgetoverheveling Uitvoering Koersplan Sociaal Domein	37	11	27
Wonen & Werken			
Herinrichting dc De Kwakel	72	69	3
Opstellen groenplan	30	14	16
PNH woningen en energiebesparingsakkoord 2023 en 2024	82	22	60
Subsidie aanpak energiewaarde	428	182	246

¹ Voor de bepaling van de incidentele posten wordt in het kader van de materialiteit een grensbedrag gehanteerd van € 25.000

² Het saldo van incidentele baten en lasten maakt onderdeel uit van het structurele saldo, maar werkt omgekeerd door. Een negatief incidenteel saldo betekent dat de incidentele lasten hoger waren dan de incidentele baten. Hierdoor is het effect op het structurele saldo juist positief.

Exploitatie	B2024	R2024	Saldo
Uitvoering Klimaatakkoord	608	655	-47
SPUK lokale aanpak isolatie	331	2	329
Onderzoek verduurzaming vastgoed	25	-	25
Exploitatie asielopvang	55	28	27
Ontwerp herinrichting Wilhelminakade-Thamerkerk	50	50	-
Programma openbare ruimte	70	14	56
Saneringskosten parkeerterrein gemeentehuis	113	13	100
Programmatische aanpak arbeidsmigranten	86	96	-10
Ruimtelijke economische visie TPN	50	23	27
Onderzoek herontwikkeling Thamerdal	200	156	44
Onderzoek transformatie Amstelzone	250	96	154
Implementatiekosten omgevingswet	378	212	166
Actieve grondexploitaties in voorbereiding lasten	391	249	142
Actieve grondexploitaties in voorbereiding boekwaarde	203	203	-
Bouwgronden In Exploitatie (BIE) lasten	923	476	447
Bouwgronden In Exploitatie (BIE) boekwaarde	416	413	3
Starting in voorziening exploitatierisico's	27	18	10
Budgetoverheveling gebiedsuitwerking Noorder Legmeerpolder met Duurzaamheidspark	42	13	29
Gebiedsvisie Dorpsstraat	50	5	45
Projectinitiatieven	139	224	-85
Vervolgstudie duurzaamheid en ontwerp lineair park	75	-	75
GPA Greenpark	45	55	-10
Budgetoverheveling Groene recreatieve verbindingzone	94	48	47
Budgetoverheveling Transformatie Amstelzone	101	101	-
Budgetoverheveling bedrijventerrein Poelweg en Noorddammerweg	8	8	-
Budgetoverheveling uitvoeringsplan legalisatie	48	43	5
Budgetoverheveling Uitvoeringsprogramma Mobiliteit	330	228	102
Budgetoverheveling Speelbeleidsplan	9	11	-2
Opstellen horecavisie	5	-	5
Uitvoeringsprogramma energietransitie	22	24	-2
Organiseren			
Raadsbudget en organisatie in ontwikkeling	13	5	7
Projectleider Participatie	156	54	102
Aanpak kosten beheersing jeugdhulp	75	57	18
Budgetoverheveling strategische visie	25	-	25
Budgetoverheveling Aanpak bevorderen mentale gezondheid jeugd en tekorten jeugdhulp	25	25	-
Dienstverleningsvisie	100	4	96
Budgetoverheveling Dienstverleningsvisie	72	72	-
Diverse programma's			
Incidenteel saldo i.r.t. reservemutaties	1.651	318	1.333
Saldo lasten	-11.953	-6.353	5.600
Baten			
Samenleving			
Verstrekkingen Leefgeld Oekraïne	135	135	-0
COA OHBA middelen	200	-	200
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	511	193	318
Rijksbijdrage impulsaanpak winkelgebied	90	-	90
Noodopvang Asielzoekers locatie 't Buurtnest	1.300	1.166	134
Opvang statushouders Hotel en Accommodatieregeling (HAR)	47	47	-
SPUK inzet lokale coördinatie Integraal Zorg Akkoord	60	117	-57
Vergoeding Blijvend Veilig	100	100	-

Exploitatie	B2024	R2024	Saldo
Versterkingsgelden aanpak radicalisering	75	90	-15
Wonen & Werken			
Verkoop snippergroen	25	5	20
PNH woningen en energiebesparingsakkoord 2023 en 2024	82	22	60
Subsidie aanpak energiearmoede	428	182	246
Uitvoering Klimaatakkoord	608	655	-47
Subsidie lokale aanpak isolatie	331	2	329
Huurvergoeding huisvesting vluchtelingen Oekraïne	16	16	-1
Verkoop grond Eendracht 5	42	-	42
Bijdrage COA ivm huisvesting vluchtelingen	90	90	-0
Onderzoek transformatie Amstelzone	-	80	-80
Bijdrage PNH plan liniewal Kudelstaart-UH (Vuurlijn)	-	5	-5
Actieve grondexploitaties in voorbereiding boekwaarde	595	452	143
Bouwgronden In Exploitatie (BIE) boekwaarde	1.232	1.013	220
Voorziening exploitatierisico's	102	-	102
Facilitaire projecten	130	318	-188
Grondverkopen facilitaire projecten	369	369	-
GPA Greenpark	41	55	-14
Saldo Baten	7.251	5.114	2.137
Saldo exploitatie	-4.702	-1.239	3.463

Reserves	B2024	R2024	Saldo
Lasten			
Budgetegalisereserve	4.065	4.065	-
Reserve riolering	298	205	94
Reserve reiniging	1.287	1.015,69	-147
Reserve onderhoud openbare ruimte	1.259	1.259	-
Reserve onderwijshuisvesting	4.070	4.070	-
Reserve grondexploitaties	2.648	2.648	-
Reserve duurzaamheid	608	657	-49
Saldo lasten	-13.089	-13.192	-103
Baten			
Algemene Risicoreserve	7.406	7.406	-
Budgetegalisereserve	3.294	3.294	-
Reserve duurzaamheid	-	-	-
Reserve onderhoud openbare ruimte	2.308	1.764	-543
Reserve Ruimte voor Ruimte	-	-	-
Reserve onderhoud gebouwen	116	-	-116
Reserve riolering	884	303,894	-580
Reserve dekking kapitaallasten	-	-	-
Reserve onderhoud openbare ruimte	-	-	-
Reserve Vinckebuurt	8	-	-8
Reserve onderhoud MFA de Legmeer	41	-	-41
Reserve reiniging	-	-	-
Saldo Baten	14.056	12.768	-1.288
Saldo reserves	967	-423	-1.390

Saldo incidentele baten en lasten	-3.735	-1.662	2.073
--	---------------	---------------	--------------

Toelichting incidentele posten

In de Verordening financieel beleid van de gemeente Uithoorn is opgenomen dat incidentele posten vanaf € 50.000 afzonderlijk per programma worden gespecificeerd. Het gaat om de volgende posten:

Programma Samenleving

COA OHBA middelen

Activiteiten met betrekking creëren van onderwijshuisvesting voor asielzoekers (vergoed vanuit COA OHBA middelen). Er zijn eenmalige inkomsten ontvangen waarvoor eenmalige uitgaven gedaan kunnen worden.

Nationaal Programma Onderwijs

Afgelopen jaar zijn we verder gegaan met de uitvoering van de activiteiten voortkomend uit de middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Gemeenten hebben van het rijk NPO middelen ontvangen (éénmalig) voor de schooljaren 2021 t/m 2025. Het doel hiervan is om de opgelopen leervertragingen als gevolg van corona terug te dringen. Vanwege het tijdelijke karakter betreffen dit incidentele budgetten.

Gemeentelijke monumenten

Om de monumentale delen van de Schanskerk en de pastorie in stand te houden is besloten om de beleidsregel "Instandhouding gemeentelijk monument Schanskerk" vast te stellen. Het vastgestelde budget bestaat uit een eenmalige subsidie van € 925.000. Tegenover deze eenmalige subsidie staat een inkomst uit de verkregen rijksbijdrage impulsaanpak winkelgebieden van € 200.000.

Noodopvang Asielzoekers locatie 't Buurnest

Hogere kosten voor verhoogde asielinstroom. Deze kosten worden vergoed vanuit de COA. Dit betreft tijdelijke maatregelen vanuit het Rijk om de druk binnen asielzoekerscentra in Ter apel te verkleinen. De noodopvang is vanwege het tijdelijke karakter een incidenteel budget.

Opvang statushouders Hotel en Accommodatieregeling (HAR)

Om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen, is de tijdelijke hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders in het leven geroepen. Statushouders in een azc die op definitieve huisvesting wachten, kunnen via de HAR alvast tijdelijk in hun toekomstige gemeente gaan wonen. Deze tijdelijke regeling is uitgebreid en verlengd tot 1 januari 2025. Vanwege het tijdelijke karakter betreft dit een incidenteel budget.

Locatieonderzoek tijdelijke opvang asielzoekers

Dit betreft tijdelijke maatregelen vanuit het Rijk om de druk binnen asielzoekerscentra in Ter apel te verkleinen.

Uitvoeren impactanalyse vergrijzing

Gemeente Uithoorn krijgt te maken met een dubbele vergrijzing. Dit vergt voorbereiding omdat dit alle domeinen zal raken. Om inzichtelijk te krijgen wat dit betekent voor alle gemeentelijke taken, is het nodig om eenmalig een impactanalyse te maken. Deze impactanalyse zal ons richting geven betreffende gerelateerde opgaven. In deze analyse worden zaken als woonzorgbehoefte, eenzaamheid en vrijwilligerswerk meegenomen.

Inzet lokale coördinatie Integraal Zorg Akkoord

De centrale coördinatie en uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de bijbehorende Specifieke Uitkering (SPUK) ligt in de regio Amstelland bij gemandateerde gemeente Amstelveen. Echter is er vanuit de begroting 2024 van de SPUK IZA een incidentele post opgenomen voor lokale coördinatie van het IZA in

gemeente Uithoorn. Op basis hiervan vindt inhuur plaats, waarbij de kosten worden gedekt vanuit genoemde post.

Blijvend Veilig

Blijvend Veilig is één van de 6 landelijke pilots m.b.t. bescherming van jeugdigen in het Actieplan Zorg voor de Jeugd. In Amsterdam-Amstelland is het project één van de negen onderdelen van het Programma Transformatie Jeugd en het maakt de verbinding met het programma Geweld Hoort Nergens Thuis. Tegenover de uitgaven staat ook een vergoeding vanuit Amsterdam voor eenzelfde bedrag.

Energietoeslag

Het Rijk heeft gemeenten een compensatie gegeven voor het verstrekken van Energietoeslag aan inwoners met een laag inkomen. De gemeente heeft in 2024 huishoudens, die leven van 130% van het sociaal minimum, Energietoeslag uitbetaald. De termijn voor het aanvragen van Energietoeslag loopt door tot en met 1 april 2024. Vanwege het tijdelijke karakter betreffen dit incidentele budgetten.

Budgetoverheveling uitvoeringskosten energietoeslag

Uitvoeringskosten voor eenmalige vergoeding energiekosten door hoge energieprijzen aan inwoners

Budgetoverheveling uitkeringen energietoeslag en energie noodfonds

Verstrekkingen voor eenmalige vergoeding energiekosten door hoge energieprijzen aan inwoners

Budgetoverheveling energiecompensatie maatschappelijke organisaties

Verstrekkingen voor eenmalige vergoeding energiekosten door hoge energieprijzen aan maatschappelijke instellingen

Budgetoverheveling Uitvoering Koersplan Sociaal Domein

Budgetoverheveling voor de opstelling van het koersplan sociaal domein. Dit betreft een incidenteel budget.

Programma Wonen en Werken

Water- en rioleringsprogramma Uithoorn

Op 2 november 2023 is het Water- en rioleringsprogramma (Wrp) Uithoorn 2023-2027 vastgesteld. Dit Wrp vervangt het GRP 2018-2022. In het GRP 2018-2022 is als speerpunt genoemd de reeds geactiveerde rioleringsinvesteringen in overeenstemming te brengen met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Nota Activabeleid (2019) van de gemeente Uithoorn. Dit betekende onder andere afboekingen van buiten gebruik gestelde activa en van niet te activeren kosten.

PNH woningen en energiebesparingsakkoord

De provincie Noord-Holland en Noord-Hollandse gemeenten hebben in het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 samen afspraken gemaakt om bedrijven te stimuleren energie te besparen. Vanwege het tijdelijke karakter betreft dit een incidenteel budget.

Subsidie aanpak energiearmoede

Het Rijk heeft gemeenten een compensatie gegeven voor het verstrekken van Energietoeslag aan inwoners met een laag inkomen. De gemeente heeft in 2023

huishoudens, die leven van 130% van het sociaal minimum, Energietoeslag uitbetaald. De termijn voor het aanvragen van Energietoeslag loopt door tot en met 1 april 2024. Vanwege het tijdelijke karakter betreffen dit incidentele budgetten.

SPUK lokale aanpak isolatie

Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie kunnen gemeente een eigen isolatieprogramma opzetten voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning. Vanwege het tijdelijke karakter van de regeling betreft dit een incidenteel budget.

Exploitatie asielopvang

Het pand Arthur van Schendellaan 59 ('t Buurtnest) is sinds het voorjaar van 2024 in gebruik voor crisisnoodopvang van asielzoekers. Door dit gebruik kent het pand hogere exploitatielasten. Deze worden gedekt vanuit de huurvergoeding en de energiebijdrage die de gemeente ontvangt vanuit het Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Programma openbare ruimte

Voor uitwerking van het Integraal beleid openbare ruimte (IBOR) is er behoefte aan het opstellen van een programma openbare ruimte. Dit programma zal overzicht bieden wat de maatschappelijke voorwaarden zijn bij de fysieke opgaven van de openbare ruimte. Doordat ook monitoring een onderdeel van het programma is, zal per gebied zowel de technische staat als de maatschappelijk behoefte in beeld worden gebracht. Het programma aan de integrale en gebiedsgerichte programmering van inspanningen in de openbare ruimte.

Programmatische aanpak arbeidsmigranten

Het rekenkamerrapport huisvesting arbeidsmigranten is aanleiding geweest om een eerste inventarisatie te doen naar de stand van zaken registratie arbeidsmigranten. Hierbij is een aantal benodigde acties in beeld gebracht in het kader van de aanpak arbeidsmigranten. Een verdere inventarisatie levert mogelijk nog aanvullende acties op. Door goed zicht te hebben op de (aandachtspunten omtrent de) arbeidsmigranten in de gemeente Uithoorn en hier een gerichte aanpak op te zetten wordt een bijdrage geleverd aan een energieke sierteeltsector, een eerlijke woonruimteverdeling, voorkoming van misbruik en uitbuiting en een aantrekkelijke woongemeenschap. Deze wijziging in de aanpak van deze taak omvat meerdere terreinen van het gemeentelijk beleid. De implementatiekosten zijn tijdelijk en vallen niet onder de structurele lasten.

Ontwikkeling van gebieden en locaties

Ontwikkeling van gebieden en locaties wordt maar één keer gedaan. De kosten en opbrengsten zijn eenmalig van aard en daarmee incidenteel.

Dit betreft de volgende incidentele budgetten:

- Herinrichting de De Kwakel
- Saneringskosten parkeerterrein gemeentehuis
- Ruimtelijke economische visie TPN
- Onderzoek herontwikkeling Thamerdal
- Onderzoek transformatie Amstelzone
- Budgetoverheveling gebiedsuitwerking Noorder Legmeerpolder met Duurzaamheidspark
- Gebiedsvisie Dorpsstraat
- Vervolgstudie duurzaamheid en ontwerp lineair park
- GPA Greenpark

Implementatiekosten omgevingswet

Het betreft hier de kosten die gepaard gaan met de invoering van de Omgevingswet. Voor 2023 en 2025 is een budget opgenomen voor onder andere voor het opstellen van de gebiedsprogramma's en het inrichten van monitoring en evaluatie. De implementatiekosten zijn tijdelijk en vallen niet onder de structurele lasten. De lasten die voortvloeien uit het uitvoeren van de structurele taak worden wel structureel.

Storting in voorziening exploitatierisico's

Ontwikkeling van gebieden en locaties wordt maar één keer gedaan, ongeacht wie de ontwikkelaar is, de gemeente (actieve grondexploitaties) of een derde (facilitaire grondexploitatie). De kosten en opbrengsten zijn eenmalig van aard en daarmee incidenteel. (Tussentijdse) Winstnemingen en mutaties van voorzieningen in verband met grondexploitaties met een negatief resultaat zijn daarmee ook incidenteel.

Grondexploitaties

Voor actieve grondexploitaties en bouwgronden in exploitatie geldt het volgende: Ontwikkeling van gebieden en locaties wordt maar één keer gedaan, ongeacht wie de ontwikkelaar is, de gemeente (actieve grondexploitaties) of een derde (facilitaire grondexploitatie). De kosten en opbrengsten zijn eenmalig van aard en daarmee incidenteel. (Tussentijdse) Winstnemingen en mutaties van voorzieningen in verband met grondexploitaties met een negatief resultaat zijn daarmee ook incidenteel.

Projectinitiatieven

Betreft een budget voor initiatieven voor de ontwikkeling van gebieden en locaties. Zo'n ontwikkeling wordt maar één keer gedaan. Er is dus sprake van een begrotingspost met een incidenteel karakter, ook al is deze post structureel geraamd.

Facilitaire projecten

Ontwikkeling van gebieden en locaties wordt maar één keer gedaan, ongeacht wie de ontwikkelaar is, de gemeente (actieve grondexploitaties) of een derde (facilitaire grondexploitatie). De kosten en opbrengsten zijn eenmalig van aard en daarmee incidenteel. (Tussentijdse) Winstnemingen en mutaties van voorzieningen in verband met grondexploitaties met een negatief resultaat zijn daarmee ook incidenteel.

Verkoop snippergroen

Omdat je een bezit, in dit geval stukjes grond die snippergroen genoemd worden, maar één kunt keer verkopen, is er sprake van een begrotingspost met een incidenteel karakter, ook al is deze post structureel geraamd.

Incidentele posten kleiner dan € 50.000

- Opstellen groenplan
- Onderhoud Thamerweg 64
- Onderzoek verduurzaming vastgoed

Opstellen groenplan

In juni 2023 is het programma klimaatadaptatie door de raad vastgesteld. Hierin zijn drie thema's benoemd die nader uitgewerkt zijn of worden. Eén daarvan is het incidenteel opstellen van een groenplan. Het groenplan beoogt een uitwerking om de beoogde maatschappelijke effecten met de asset groen te kunnen bereiken

Budgetoverheveling diverse incidentele posten

- Groene recreatieve verbindingzone

- Transformatie Amstelzone
- Bedrijventerrein Poelweg en Noorddammerweg
- Uitvoeringsplan legalisatie
- Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
- Speelbeleidsplan
- Horecavisie
- Energietransitie
- Strategische visie
- Aanpak bevorderen mentale gezondheid jeugd en tekorten
- Dienstverleningsvisie

Programma organiseren

Ontwikkelagenda Participatie

De Ontwikkelagenda Participatie is vorig jaar vastgesteld. Om deze agenda te implementeren is in de jaren 2022 tot en met 2025 extra budget nodig. De implementatiekosten zijn tijdelijk en vallen niet onder de structurele lasten.

Aanpak kosten beheersing jeugdhulp

De raad heeft incidentele middelen beschikbaar gesteld om de aanpak van de tekorten in de jeugdhulp te formuleren. Met die middelen is een analyse uitgevoerd van trends en aandachtspunten binnen de jeugdhulp,

Incidentele posten kleiner dan € 50.000

- Raadsbudget en organisatie in ontwikkeling
- Budgetoverheveling strategische visie
- Budgetoverheveling Aanpak bevorderen mentale gezondheid jeugd en tekorten jeugdhulp

Budgetoverheveling Implementatie dienstverleningsvisie

In de vastgestelde dienstverleningsvisie is de ambitie vastgesteld om de gemeentelijke dienstverlening naar een 8 te brengen. Om de implementatie van de dienstverleningsvisie in samenhang met de communicatievisie en de ontwikkelagenda participatie goed op te kunnen pakken worden in 2022 en 2024 extra kosten gemaakt. De implementatiekosten zijn tijdelijk en vallen niet onder de structurele lasten.

Diverse programma's

Incidentele lasten i.r.t. reserves

Alle onttrekkingen uit reserves worden aangemerkt als 'incidenteel'. De hiermee gerelateerde kosten zijn daarmee ook 'incidenteel'.

Reserves

Om uitschieters te voorkomen zijn voor de onderhoudslasten egalisatiereserves gevormd. Daarmee blijven de jaarlijkse lasten vrijwel gelijk. Dekking uit- of toevoeging aan de egalisatiereserves voor onderhoudslasten wordt op basis van het BBV aangemerkt als incidentele inkomsten / uitgaven. Uitzondering hierop is de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten. De onttrekkingen uit deze reserve zijn incidenteel van aard.